Tahmin Etme, Anahtar Kelimeler ve Yüzey Anlam

Çalışma Kâğıdı · 30 Soru · Kolaydan Zora

Ad Soyad _____ Sınıf / No _____ Tarih _____

KONU ÖZETİ

- **Tahmin etme:** Okumaya, dinlemeye ya da izlemeye başlamadan önce başlık, görsel ve verilen ipuçlarından metnin konusunu kestirmektir. Okurken de sonraki bölümde ne olacağını tahmin eder, tahminimizi metinle karşılaştırırız.
- **Gerekçe:** Her tahminin bir dayanağı olmalıdır: "Başlıkta 'kayıp' kelimesi olduğu için bir şeyin kaybolacağını düşünüyorum."
- **Anahtar kelimeler:** Metinde sık tekrar eden ve metnin konusunu destekleyen kelimelerdir. Anahtar kelimeler metnin neyle ilgili olduğunu gösterir.
- **Yüzey anlam:** Metinde açıkça, doğrudan yazılmış bilgilerdir. Yüzey anlamı bulurken çıkarım yapmayız; cevabı metinde aynen buluruz.
- **Tahmin bildiren ifadeler:** belki, galiba, sanki, muhtemelen, herhâlde, bence, acaba, umarım, -abilir (gelebilir), -mış olmalı (unutmuş olmalı) gibi ifadeler tahmin bildirir.

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 Başlığı "**Ormanda Kaybolan Pusula**" olan bir hikâyenin konusunu tahmin ediniz. Tahmininizin gerekçesini yazınız.

2 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **tahmin bildiren** bir ifade kullanılmıştır?

A) Kütüphane saat dokuzda açılır.
B) Okulumuzun bahçesi geniştir.
C) Kardeşim üç yaşında.
D) Yarın muhtemelen yağmur yağacak.

3 Mahallemizde her bahar bir uçurtma şenliği yapılır. Şenlikten bir hafta önce çocuklar, kâğıt, çıta ve iplerle kendi uçurtmalarını hazırlar. Şenlik günü sabah saat onda herkes tepedeki geniş çayırda toplanır. Uçurtması en yükseğe çıkan çocuk değil, en özgün uçurtmayı yapan çocuk ödül alır. Geçen yıl ödülü, uçurtmasını eski gazetelerden yapan Defne kazanmıştı.

Metne göre şenlik günü çocuklar **nerede** toplanır?

4 3. sorudaki metne göre uçurtmalar hangi malzemelerle hazırlanır?

5 3. sorudaki metnin **anahtar kelimelerinden** ikisini yazınız.

6 Aşağıdaki cümlelerde **tahmin bildiren** ifadelerin altını çiziniz.
a) Galiba bu akşam misafirimiz gelecek.
b) Anahtarı çantasında unutmuş olmalı.
c) Bu yolu takip edersek köye ulaşabiliriz.

7 Doğru (D) ya da yanlış (Y) olarak işaretleyiniz.
(…) Tahmin ederken başlıktan ve görsellerden yararlanırız.
(…) Tahminimiz yanlış çıkarsa okumayı bırakmalıyız.
(…) Yüzey anlam, metinde açıkça yazılan bilgidir.

8 Bir metnin anahtar kelimeleri şunlardır: **tohum, toprak, sulamak, filiz, bahçe**
Bu metnin konusu ne olabilir?

9 Aşağıdaki cümlelerin hangisi **kesin bir bilgi** değil, **tahmin** bildirir?

A) Su 100 derecede kaynar.
B) Sanırım maçı biz kazanacağız.
C) Bir haftada yedi gün vardır.
D) Ankara, Türkiye'nin başkentidir.

10 "Yağmur başladı, kedimiz kapının önünde miyavlıyordu." Hikâyenin devamında neler olabileceğini **bir cümleyle** tahmin ediniz.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 Kutu Kapmaca, kâğıt ve kalemle iki kişinin oynadığı bir zekâ oyunudur. Oyuna başlamadan önce kâğıda sıra sıra noktalar çizilir. Oyuncular sırayla yan yana iki noktayı bir çizgiyle birleştirir. Bir kutunun dördüncü kenarını çizen oyuncu, kutunun içine adının ilk harfini yazar. Oyunun sonunda en çok kutuyu kapan oyuncu kazanır. Bu oyun, hamleleri önceden düşünmeyi ve sabırlı olmayı öğretir.

Metne göre bir kutunun içine harf yazma hakkını kim kazanır?

12 11. sorudaki metne göre aşağıdakilerden hangisi **söylenemez**?

A) Oyun iki kişiyle oynanır.
B) Oyuncular sırayla çizgi çizer.
C) Oyun en az bir saat sürer.
D) En çok kutuyu kapan kazanır.

13 11. sorudaki metne göre bu oyun oyunculara neler öğretir?

14 Aşağıdaki diyalogdaki boşlukları verilen **tahmin bildiren** ifadelerle doldurunuz.
belki / herhâlde / umarım
— Kapı çaldı, kim gelmiş olabilir?
— ..... postacıdır, sabah bir paket bekliyorduk.
— ..... güzel bir hediyedir.
— ..... de dedemin gönderdiği kitaplardır.

15 Bir hikâyenin başlığı "**Yarışmadan Önceki Gece**", görselinde ise masada bir keman ve nota kâğıtları var. Hikâyeyle ilgili iki tahmin yazınız ve her birinin gerekçesini belirtiniz.

16 "Pencereden baktığımda sokak bembeyazdı. Çocuklar ellerinde kızaklarla tepeye koşuyordu." Aşağıdakilerden hangisi bu cümlelerden **çıkarılabilecek** bir tahmindir?

A) Kar yağmıştır.
B) Hava çok sıcaktır.
C) Okullar açılmıştır.
D) Yağmur yağmaktadır.

17 "Okul bahçesindeki çınar ağacı yüz yaşındadır. Ağacın gövdesini ancak beş öğrenci el ele tutuşarak sarabilir. Öğrenciler teneffüslerde ağacın gölgesinde dinlenir."
Bu metinde **yüzey anlam** olarak verilen iki bilgiyi yazınız.

18 Aşağıdaki kelimelerin hangisi "**kütüphane**" konulu bir metnin anahtar kelimesi olamaz?

A) kitap B) raf C) ödünç D) çekiç

19 Aşağıdaki cümleleri **tahmin bildirecek** biçimde yeniden yazınız.
a) Otobüs geç geldi.
b) Kardeşim bu soruyu çözer.

20 Emre, okumaya başlamadan önce "Denizdeki Işık" adlı hikâyenin bir deniz fenerini anlattığını tahmin etmiştir. Hikâyeyi okuyunca ışığın bir teknenin feneri olduğunu görmüştür. Emre ne yapmalıdır?

A) Tahmininin neden tutmadığını düşünüp metinle karşılaştırmalıdır.
B) Hikâyeyi okumayı bırakmalıdır.
C) Hikâyenin yanlış yazıldığını söylemelidir.
D) Bundan sonra hiç tahmin yapmamalıdır.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 Aşağıdaki metni okuyunuz.
"Mert, bisikletinin zincirinin çıktığını fark edince yolun kenarında durdu. Çantasını karıştırdı ama alet çantasını evde unuttuğunu hatırladı. Tam o sırada yoldan geçen yaşlı bir adam yanına yaklaştı. [1]"
[1] numaralı yerde hikâyenin nasıl devam edeceğini tahmin ediniz. Tahmininizin gerekçesini yazınız.

22 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tahmin bildiren ifade **yoktur**?

A) Kardeşim bu saatte uyumuş olmalı.
B) Belki yarın pikniğe gideriz.
C) Annem her sabah yürüyüşe çıkar.
D) Acaba bu kutunun içinde ne var?

23 "Sınıfımızın sera köşesinde üç saksı var. Birinci saksıya her gün su verdik, ikinci saksıya hiç su vermedik, üçüncü saksıyı karanlık dolaba koyduk. İki hafta sonra yalnızca birinci saksıdaki fasulye filiz verdi." Aşağıdakilerden hangisi bu metnin **yüzey anlamında** yer alan bir bilgidir?

A) Bitkiler suya ve ışığa ihtiyaç duyar.
B) İkinci saksıya hiç su verilmemiştir.
C) Fasulye en hızlı büyüyen bitkidir.
D) Öğrenciler deneyi tekrar yapacaktır.

24 23. sorudaki metnin anahtar kelimelerini belirleyiniz ve metne yeni bir **başlık** öneriniz.

25 Aşağıda bir metnin başlığı ve anahtar kelimeleri verilmiştir.
Başlık: "**Çatıdaki Misafir**" Anahtar kelimeler: yuva, yavru, leylek, bahar
Bu metnin konusunu tahmin ediniz. Tahmininizin gerekçesini iki ipucuyla açıklayınız.

26 Aşağıdaki öğrencilerden hangisinin tahmini **gerekçesiz** kalmıştır?

A) Zeynep: "Başlıkta 'deniz' geçtiği için hikâye yazın geçebilir."
B) Kaan: "Görselde çadır olduğu için kamp yapılıyor olabilir."
C) Burak: "Kahraman valiz hazırladığına göre yolculuğa çıkacak."
D) Elif: "Bence hikâyenin sonunda herkes mutlu olacak."

27 "Köyün en yaşlı çınarının dibinde her akşam çocuklar toplanırdı. Hasan Dede onlara eski oyunları anlatır, bazen de birlikte oynarlardı. Bir akşam çocuklar çınarın dibine geldiklerinde Hasan Dede'yi göremediler."
a) Metinde açıkça verilen bir bilgiyi yazınız.
b) Hikâyenin devamına yönelik bir tahmin yazınız.

28 "Sanki bulutlar bugün bizimle saklambaç oynuyor." cümlesindeki "sanki" kelimesinin cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kesinlik B) Soru sorma C) Benzetme yoluyla tahmin D) Emir verme

29 11. sorudaki "Kutu Kapmaca" metnini hiç okumamış bir arkadaşınıza, metnin **anahtar kelimelerini** kullanarak metni tanıtan iki cümle yazınız.

30 Aşağıdaki durumların her biri için **tahmin bildiren** birer cümle yazınız.
a) Gökyüzünde kara bulutlar toplanıyor.
b) Arkadaşın okula gelmemiş.
c) Yolda bir köpek yavrusu buldun.

Takıldığın soruyu işaretle, konu özetine tekrar göz at. Başarılar!
Diğer konuların çalışma kâğıtları ve deneme sınavları: **maarifpdf.com.tr**